

„POKROK“ vychodí každý piatok.

Adressa pre všetky zásielky:

Jozef Teslík Uh. Skalica (Szakoleza).

Oznamy (inzeráty) účtujú sa levne a

platia sa vopred.

POKROK.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

Predplatné poštou:

Na celý rok 2 kor. — Na pol roku
1 kor. — Jednotlivé čísla v expedícii
a pri zásielkach najmenej 20 výtiskov
stojí 2 hal.Predplatné do cudzozemska 5 kor.
Bezmenné a nevyplatené dopisy sa ne-
prijímajú.

Naším roľníkom do pozornosti.

Mnoho nariekáme na zlé časy a predsa sa zapomínáme na to zlaté pravidlo: „Chceš-li s poľa brať, musíš jemu najprv dať.“ Stari naši pravidlo toto mali vždy pred očami. Opustiť náš roľník v mnohých krajoch pestovanie obilia, pestuje za hotový groš repu, čím pôde nielen výživné látky odobiera, ale i nedostatkom hnoja pôdu kazí.

Nenie dost len pozemky dokonale prehĺbovať, vzdelávať, tak aby sme ornicu dľa povahy spodiny si rozhojnili, ale chceme-li hojne sklúdať, potrebné je dobre hnojiť, a to jak vzhľadom ku plodine tak i vzhľadom k pôde. Je treba hnojením živných látok pôde dodávať, už či hnojom prirodzeným alebo umelým. Pokročilý roľník má pluhý najlepšie, brány železné, luka hnojí, vláci a mech hubí. Mokré pozemky odvodňuje a vôbec melioruje. Nedopusťme nikdy, aby sa nám na poli zmôhol plevel. Tento odníma pôde látky potravné a ponevác plevely majú z pravidla dlhé a rozvetnené korene, roľník musí hlboko orať.

K zvelebeniu hospodárstva hlavnú úlohu hrá dobytok. Chovajme vždy dobytok najlepší. Maloroľníkoví vždy vypláca sa viac potah kravský alebo volský, lebo výživa, stroje, výkonnosť potahov volských býva lacnejšia.

Všímajme si pilno hospodárstvo iných a čo dobrého a užitočného spatríme využijme ku svojemu vlastnému prospechu. Výrobky svojho hospodárstva hľadme čo najlepšie zpeňažiť: Zariadenie všetko tak vo svojom hospodárstve, abysme mohli s predajom výrobkov svojich vyčkať nie-li vyšších, tedy aspoň primeraných cen, ktoré zodpovedajú hodnote, jakosti a práci, ktorých výrobok vyžadoval. Smutný obraz po-

skytuje hospodár, odváza-li obilie práve vyláčené so stodoly rovno k židovi. Čistíme riadne obilie, zadinu dajme statku a prednie zrno predajme. Chránme sa dlžob a hľadme výdavky svoje zariadení dľa príjmu, účtujeme-li riadne, podari sa nám predsa platiť hotovými a neuvrhneme sa zaiste bez potreby do dlhu.

Varujme sa všelijakých rozepri a súdov, lebo neznám horšieho zla, ako súdnie spory. Tvrdím, že exkútori a pravotári v týchto prípadoch nebývajú príjemnými hosťami pre roľníka. Varujme sa smenek, lebo málokto roľník býva v stave, aby mohol v pravý čas a okamžite vyrovnáť smenečný obnos.

Každý hospodár nech hľadá šťastie a zábavu vo vlastnej domácnosti, vo svojom hospodárstve, ktoré nech mu je milejšie ako všetky zábavy v hospodách. Požehnanie a zdarná výchova rodiny osvieži pečlivého hospodára najlepšie.

Nech si počína vždy dôstojne a sebedome. Netreba sa veľmi vďačiť tým, ktorí pohrdlivo a len tak ces pleco hľadia na poctivú prácu roľníka, podceňujúce ju. Vďačíme-li sa svojmu hospodárstvu, ktoré úžitok nám prináša dostojime riadne svojim povinnostiam, ktoré ukláda nám rodina, obec a vlast.

Čítajme usilovne v prázdných chvíľkach. Kniha odborných a vedeckých máme všade dost, využijme ich teda k nášmu zdokonaľovaniu. Všímajme si života verejného a sledujme boje za vyššie ideí. Staňme sa členami hospodárskych spolkov a hľadme sa zorganizovať čím skôr. Pamätajme; že pilnosť, sporivosť a poctivosť sú tie najlepšie a najvýnosnejšie kapitále hospodárstva.

Hospodársky prevrat v Sibíri.

Rýchle vystavenie železničnej trati cez Sibír, nemohlo nezapríčiť náhly prevrat v celom ekonomickom živote ohromnej, neďavno ešte od sveta odlúčenej ruskej okrajiny. V tom podujatí dokázala sa neobčičajná sila Ruska. Zvlášte pri tej rýchlosti, ktorou stavala sa železnica cez bezkonečné stepi a pannenské lesy, ukázalo sa, že Sibír je nenadále zastihnutá, celkom nepripravená k novým ekonomickým podmienkam. Zrázu zmizly predošlé pramene dôchodov, predošlé zárobky a obyvatelia Sibíri nevedeli vyúžitkovať dobrodenie párnej premávky k svojemu prospechu. Finančná veda a železničná technika tak predstihly všeobecnú situáciu a nedostatok hospodárstva, že Sibíri nebolo možné vyhnúť sa, najsilnejším ekonomickým otrasom. Železničná trať vedie tým smerom, ktorým pred tým viedla hlavná poštová cesta. Pri tomto splynutí smeru, predošlej poštovej cesty a terajšej železničnej trati, rozumie sa, okamžite prestalo povozníctvo, ktoré ohromnú masu abyvateľstva živilo. Pred tým sto a sto formanských vozov tiahlo cez celú Sibír a prevážalo čaj, kožušiny, kože atď., vracajúc sa ale všelijaké fabrikáty a europejského Ruska. Zmiznutím povozníctva, zmizla aj potreba udržiavať hostince.

Počas stavania železnice, povozníctvo sa zväčšilo, ako aj zárobok miestneho obyvateľstva. Po miere zahájenia železničnej premávky obyvateľstva, stratilo svoje dôchodky a bolo nútené náhle premeniť svoje hospodárstva. Mnoho koňov a hojnosť lúk udržiavať, nebolo potrebné miestne obyvateľstvo, začalo roznozovať ornicu; železnica umožnila odbyt obilia a ceny sa ta rýchlo dvihaly, unížujúc ich ale

Žiadame tých pánov jednotlivcov a hromadne „Pokrok“ odberajúcich, ktorí ešte dlhujú aby hľadeli čo najskôr sa vyrovnáť!

Stoláry skalickí!!!

Vyzívajú sa, aby podali oferty do jedného týždňa na predsedu nížepodpísaného spolku, o nasledujúcich predmetoch.

52 stoličiek, **6** lavíc tri metri dlhé; **6** stolov 1 m. široký a tri metri dlhých a **4** stoly 1 m. dlhé a 1 m. široké. Všetky tieto veci musia mať tvrdé spodky.

Spolok sv. Vincenta.

Vyzvanie!

V sobotu dňa 5. septembra vydržiavať sa bude v miestnosťach „Kat. Kruhu“ v Skalici, verejná znižujúca licitácia na dovoz

329 m kamenia, **130.000** tehiel a **300** m piesku, pre stavbu mliekarne.

Podmienky sa pred licitáciou prečítajú.

Mliekarské družstvo v Skalici

v európejskom Rusku. Takým spôsobom chov koňov zrázu padol a roľníctvo začalo sa rozvíjať. Tu ale citlivejšie začalo badať, že úroda nie je dost zabezpečená a železničná dráha nie je spôsobilá prevážať hojnosť obilia. Ukázaly sa ohromné prekážky v prevážaní obilia. I hneď musely sa stanice rozširovať, vozne rozmnožovať a ľahké kolajnice ťažkými zameňovať. Nikto netušil tej ekonomickej sily Sibíri, nikto nepredvídal náhlej premeny lúk v ornicu. Pochybnosť predpokladanú dotýčne následkov stavania železnice, ukázala sa len po horkých zkusenostiach, keď železnica nenazdále zasypaná bola obilím a treba bolo na staniciach náhle sýpky povystavovať a na čas hrabé dehtové plachtoviny pripravovať.

Ťažkosti pri prevážaní obilia a neistota úrod prinútili obyvateľstvo hodiť sa na mliečne hospodárstvo a teraz rozmnožuje sa dochovávanie dobytky a dorábanie masla priníma ohromné rozmery v Západnej Sibíri. Sediaci združujú sa v spolky a vo veľkom dorábajú maslo a tak nie sú odkázaní na účastinárske závody, pri odpredávaní svojho mlieka. Vöbec sediaci, ktorí sa už dávno usadili v Západnej Sibíri, stali sa zámožnými ľuďmi a na koľko mocné, prispôbojú sa k premieňajúcim sa podmienkam života.

Daleko nie tak ľahko žije sa vo Východnej Sibíri, kde podnebie je ešte surovejšie, roľníctvo ešte viac nejistejšie a mliekarstvo sa nevypláca pre ohromnú daľku od európejských tržísk. Blízke tajgy (husté lesy sibirske) plodia strašnú hojnosť komárov a malých mušiek, tých vrahov dobytky a zvlášte kráv.

Východná Sibír už od dávnych časov vynikala rozvitejším priemyslom a dobývaním zlata. Ale s prevedením železničnej trati, konkurencia s fabrikantami európejského Ruska stala sa ťažšou. Dielne a doly na zlato začali prechádzať do rúk účastinárskych spoločností, ktoré sa z Moskvy alebo z Petrohradu zpravovali a dost rýchlo začali padať. Železárne a závody na stavanie lodí, ktoré vystavily celé loďstvo po Lene a Jeniseji, zmizly. Mnoho ľudí, ktorí prišli na zárobky, zbaveno bolo chleba.

Najlepšie stojí vec s dobývaním zlata. Mnohé veľké doly prišli do rúk účastinárskych spoločností, ktoré sa z dalky 6000 verst riada. Nariadenia vždy robia sa neskôr. Keď býva najväčší dovoz, spoločnosti nepripravujú zásoby na doloch, alebo nepodarilo sa im najš kreditu alebo vyprostredkovať požižku. Keď ani myslieť nemožno na dovoz, naznačia sa peniaze na zásobenie potravín a na nástroje vyrábania. Pri takom gazdovstve niet divu, že na každom pude (16 $\frac{1}{3}$ kg.) dorobeného zlata jedna z najväčších spoločností trati od 4 do 4,500 rubľov, dobyli 200 pudov zlata a mali ztraty 800—900 tisíc rubľov. Najsmutnejší následok toho nerozumného hospodárenia je ztrata zárobkov pre robotníkov, ktorí tak znenáhla vraj chlieb ztratia.

Časom iste i Východná Sibír prispôbi sa novým podmienkam života. Bohatstvo vody a kamenného uhľia iste k novému životu vzkriesi zomierajúci priemysel, no na teraz badať len zlé následky: opovážlivé lúpeže a zbojstvá, ktoré sa udaly aj v Irkutsku, vod za bieleho dňa na pomerne ľudnatých uliciach. V tajgách vraždy sú obyčajným zjavom. Tam sa ľudský život vöbec necení, na roľníctvo Východnej Sibíri má železná dráha blahodarnější vliv a to hlavne oblahčením vystahovania. Kdekoľvek ostaly slobodné polia, tie sa postupne zaujímajú a roľníctvo vzdor surovému podnebiu dvíha sa vždy viac a viac.

Vliv železnej dráhy na lesníctvo je do teraz slabý, čoho príčina je hlavne nerozvítý stav lesníctva.

Podtatranský.

Odporúčajte „Pokrok“ číslo za 1 kr.

Spolok sv. Vojtecha (Adalberta).

Mal 27. augusta svoje valné zhromaždenie. Bol som tam tiež a rád by som i čitateľom „Pokroku“ niečo o tom sdeliť. Videli sme tam v predu troch krajinských vyslancov: pp. Kollára, Veselovského a Kubinu, sedel tam redaktor „Národného Hlásnika“ Ambro Pietor, dr. Markovič, potom asi 20 kňazov a 10 inteligentov. 20 remeselníkov a 20 sedliakov. Videl som tam ešte v zadu horlivého jezuitu p. Daubnera, dvoch po. františkánov a dvoch klerikov svetských. Čo to však horlivosti k uhaseniu toľkého duševného smädu? Pp. klerici z Trnavy a z okolia, vy cítite s nami, prečo ste neprišli potešiť, poradiť sa s nami? I ty ľudu pracovný mohol by si veru prijsť pre ten kúsok duševného chlebička! Nuž ale nermútím sa, na rok to bude snáď potešiteľnejšie.

Predseda p. Bezák otvoril zhromaždenie slovami, že účel spolku je zarmútených tešiť a neumelých poučovať a stretáme-li sa z protivej strany s osočovaním, je to len znak toho, že ideme pravou cestou a priateľ zaslepenosti nemôže sniesť svetla pravdy našej. Spolok tento nenie žiadna politika ale: ducha Kristovho pestovať je jeho vodítkom.

P. správca Kollár prečítal potom svoje myšlienky; podal zprávu, že členovia dostanú toho roku tri knižky a sice: „Bratia striezlivi buďte“, „Čítania a Evanjelia“ a Kalendár. Neočul som dobre, ale zdá sa mi, že 430 nových členov pristúpilo toho roku do spolku a to je pekný pokrok, lebo v prvšom pristúpilo ich len 136. Rozpriadol sa potom rozhovor o tak potrebnom preklade sv. Písma. Na návrh dôst. p. Pavla Blahu vezme tú vec do rúk asi 5—10 učeních kňazov, tí sa mesačne raz sídu a ťažkosti si spoločne rozlúšťaie ustália slovenský text. Len že kto bude správcem týchto, kto ich povedie? Nikoho niet, každý vyhýba. Už sa zdá, ako by vec zašla, odhavujú sa iné záležitosti; tu zavolá znovu v. p. Ferdinand Juriga: teda čo sme makavého určili o sv. Písme, kto bude správca? „Nech žije Donoval!“ ozve sa v zadu nesmelý hlas novovysväteného Búrana; „nech žije!“ ozíva sa zo všetkých strán a vec konečne ustálili tak, že F. Juriga bude ten, ktorý v mene spolku najde a pri príležitosti schôdzky povolá tých 5—10 pracovníkov; d. p. Donoval bude ten, ktorý im predsedal, teda preklad redigovať bude a za censored už hotového prekladu žiadať budú p. farára bročanského, Pavla Blahu. Teš sa teda katolícky, slovenský svete, na rok už môžeš aspoň 4 evanjelia v sladkej materčine čítať. Preklad Goffina s najväčšou ochotou vzal na seba dohnaný p. farár, Jozef Opatovský.

Potom sa volil tajomník P. Smatanay zaďakoval a na miesto neho jednohlasne zvolený bol náš pisateľ známych ľudových hier. František Urbánek, volili sa i noví výborníci, o ktorých dočítate sa v „Kat. Novinách“. Na rok sa shladáme! Boh požehnaj prácu!

„Szeniec és Vidéke“ o pomeroch skalických pišu v 27. čísle nasledovne:

Tichý život v Skalici.

V minulom čísle na chyby pod týmto záhlavým spomenuté, ktorých náprava dľa zvyku tu panujúceho dibo sa očakáva, riekol nám jeden zaslužný občan nášho mesta, že „statočný človek o osmej hodine nemá čo hľadať na ulici a ľuďom iného druhu ulice osvetľovať sa nevyplatí. Zdá sa, že na tomto stanovisku smýšľania stojí i Cerberus tunajšej železničnej stanice a poznámky, ktoré dobrý pozorovateľ má príležitosť tu robiť, nie sú chvályhodné. Tu už niet reči o sporivosti, ale v úplnom smysle slova o lakomosti. Prírodné je, že pri tomto úzkostlivom vyhýbaní výdavkov také neresti začínajú sa u nás vzťahovať, ktoré mlčením pomínúť nemôžeme. Cesta ku stanici vedúca je veľmi slabo osvetlená, no ale keď nenie lepšie, čo sa našich lomp týka, tým sa uspokojíme; ale že čakáme len práve pred samím príchodom vlaku sa osvetľujú, a to začadenými a špinavými lampami a že vlak očakávajúcemu obecnstvu len pri zaplacení vstúpenky (t. j. perronkarta) dovolené je to svetlo užívať, to je všade vec k nevereniu v Skalici smutná pravda. Teda náš prívitívý a zdvorilý staničný prednosta (stacionchéf) neuspokojí sa tým, že obecnstvo od zdržovania sa na perrone vylučuje, ale, ponevác mu tá utešená myšlienka v perronkách málo niesla do kuchyne, ešte

ďalej ide a chce, aby mu vlak čakajúce obecnstvo i od zdržovania sa v čakálni (v tereme) zaplatilo. To už nenie k smiechu, to je opravdivé mučenie a sotvá dovolené nadužívanie! Nám je tento útok na vrecká obecnstva aspoň novinkou. Ponevác ale slušné miesto je vnútri na perrone čo ipso k užívaniu tohoto musí si napred každý kartu kúpiť a každého upozorniť, aby sa postaral o svetlo, lebo tam svietiť nenie vo zvyku. Veru Skalica je bydliskom všetkých možných nemožností a čo by inde s nevôľou odmrštili, to tu s mlčanlivosťou snášajú. Ešte viac by sme mohli takých nadužívaní a zla pripomenúť, ale na dnes je toho dost.

Skalolcensis.

Noviny z blízka i z ďaleka.

(Dopisy).

— Z Veľkých Levárov. Veľactený pán Redaktor, prosil bych, keby týchto pár riadkov v jejich časopise uverejnili. Dňa 23. aug. mal náš tovarišský spolok tanečnú zábavu, ktorú obecnstvo pekným počtom navštívilo a príjmy byly tiež pekné Dňa 30. aug. mal zas hasičský spolok 20-ročné jubileum, kde chceli tovariši zábavu prekaziť a hádzali kamením na hostov.

(Napádate v svojom dopise podpredsedu, kassira a pisára, čo my neschvaľujeme a potom ubližovanie na cti jednotlivým osobám nenie na svojom mieste. Jestli spolok nenie s nimi spokojný, nech si volí na miesto nich lepších a svedomitejších. Náš časopis nenie k tomu založený, aby všelijaké babské klebety uverejňoval ale aby ľud poučoval. Píšte o hospodárstve a iných potrebných a poučných veciach, ale neočernujte jednotlivé osoby, ktoré si to snáď od vás ani nezaslúžili. Pozn redakcie.)

— Petrováves. Pred 14. dňami otrávil sa tu 1 žena a 2 deti hribami, preto dajte pozor na hriby a kto ich nepozná, nech ich nejie. V sobotu 29. aug. vypuknul okolo 3. hodine požiar u p. Polkoviča, jako? to sa nevie, ktorý bleskurýchle rozšíril sa na okolité staviska. Popolom ľahly 4 strechy úplne; škoda je značná a pohoreli sú len na málo poistení. Bol by snáď živel tento viac škody spôsobil, keď by nebol zdejší hasičský spolok zakročil, ktorý v pravde statočne sa zachoval. Česť p. učiteľovi Pruskaymu, ktorý jako podkapitán poriadok udržoval a cez najväčšie prekážky sa bral, ale tiež statečne zachoval i sa p. J. Mokrohájsky a Tomša, ktorí dokázali, že sú opravdiví hasičia nielen slovom ale i v skutku.

Pravdomil.

— Zo Smolenic. Nedá mi to pokoja zamlčať, čo som zkusila počas minulého jarnoku. Našli sa jednotlivci, ktorí zaviedli tanečné zábavy aj vtedy, keď sa vydržiava jarmok. Jako tak podvečer hrali, bola som i ja na to zvedavá, čo je to tam, aká trma-vrma? Stala som si ku dveram, ale tancovať ma nikto nevolal, lebo že som pristará. Ale predsa som niečo zkusila, nad čím som sa velice pohoršila. Zrázu dobehla jedna žena zdejšia, jedno dieťa mala na rukách a 3 už trochu väčšie, no najstaršie bolo 12—13 ročné, a začala farárovi vyhrážať a hovoriť, „to bych si vyprosila aby farár zakázal mojim deckám do šenku chodiť, nech len prínde špehovaf, však sa mu ja podívam do očí!“ Tu máte, dr. čitateľa, materinskú výchovu. Som zvedavá jak to dopadne na nasledujúcej zábave a potom to opišem. S Bohom! Stará vdova.

(Takú matku, ktorá deti svoje sama do krémi vodi a piť uťí i svetská vrchnosť trestat môže. Polutovania hodné deti ktoré takú matku majú. Pozn. redakcie.)

— Z Brockého. Nenie šnatnejšej veci, ako utrhanie na cti a to robil donosovateľ „Pokroku“, ktorý v minulom čísle, nášho spolubrata Ignáca Papánka usiloval sa pred celým obecnstvom zhanobiť. Práca jeho nenie statočná, pán dopisovateľ zaiste ešte vo školskej lavici sedal, keď Papánek za práva ľudu nášho horlil, obetoval a pracoval. Celá obec ho zná ako statočného, počtívneho človeka, ktorý sa vždy každej dobrej veci zaujal. Že potravný spolok je v jeho dome, to je náhoda, volakde len musí byť a žiadaný človek nenabýdnuť zdarma byt pre spolok. Že daktorí práve preto nechodia tu kupovať, je sprostá výhovorka slabúchov, ktorí by i do iného domu tiež nechodili. (Je to starosta živisť, vlastnosť neprebudeného Slováka. Red.) I krumple zakiaľ len žid zakupoval bolo dobre, keď ale aj náš človek sa chce toho chopiť, už je

na neho zle nedobre. Nespravodlivým očiernením ste pane dopisovateľ len veľmi zľú prácu vykonali. (My, ktorí Papánka dobre známe ako muža horlivého a statočného, toto opravení s tou najväčšou radosťou uverejňujeme. Red.)

— **Z Unína a z Radimova.** Práve mnoho a málo času, preto až teraz musím vám opísať akú slávnosť sme mali 23. augusta u nás v Uníne a v Radimove. Ten deň sme mali valné zhromaždenie v našich potravných spolkoch. Odpoľudňa o 3 hodinách prijel ku nám p. dr. Ludvík Okánik skalický dekan a preu spolkovou miestnosťou sme držali valné zhromaždenie. Celá obec bola prítomná, okrem niektorých, ktorí u „starého taty“ si pripíjajú na naše zdravie. Skalický pán dekan nám držal krásna reč o spolkovvej myšlienke a vysvetlil do podrobnosti spolkové záverečné účty, s tou najväčšou pozornosťou sme slova jeho úprimné očúvali. Myšlienku, ktorú on medzi nami zasial, sa uskutočnila a my sme prvý rok, ako to čítateľa „Pokroku“ i v novinkách našich milých čítať mohli, s krásnym výsledkom dokončili. Po našom valnom zhromaždení sme jeli do Radimova, kde v spolkovom dvore zahájil pán Štefan Burandík holičský kaplán valné zhromaždenie a skalický pán dekan zase reč držal a účty vysvetlil. Od srdca hovoril ku srdcu a preto sme mu rozumeli. Radimov je malá dedinka, opustená od toho, ktorý by mal byť jej otcem a ktorý za ňu i pred Bohom zodpovedný bude, a myšlienka spolkov i tu sa blahodarnou preniká. Spolok radimovský mal 21.000 korun príjmu za tovar a pekný čistý zisk. Dá Boh, že i pre túto opustenú osadu lepšie časy prídu. *Účastník.*

Hospodárstvo, priemysel, kupectvo.

Červov mávajú ošípané v črevách a preto choravejú. Obtížnosti zbavíme veprov, keď im podáme kávu lyžicu smiešaniny 1. dielu oleja z rohu jelenieho a 3 diely terpentínového oleja. Alebo smiešanin orechu arekového a semena ricínového.

Vlhké obilie sa vysuší, keď po vymlátení ne-sejeme hneď, ale necháme nejaký čas vo ple-vách ležať. Keď plevy zvlhly a tak vlahu zo zrna vytiahly, vyfukarujú sa omlatky, plevy na výsluni usušíme, alebo za nepohody na povale, na mlate, v kolni rozhodíme a občas obraciame. Zrno sa vysype na sýpke veľmi plýtko a pilne lopatou prehadzuje, pričom sa hodne vzduchom preveje. Je-li hodne vlhké dáme do zrna sem-tam kus čerstve pälého vápna a nakopíme zrno tak, aby vzduch k vápnu nemal prístupu. Asi za dve nedele sa hromádky rozhodia a ča-stejšie obilie preveje, čo sa viackrát opakuje deň po dni, potom sa na fukaru prečistí. Vápno možno do hromady postaviť v košoch vrbových.

Muchy vyhubíme ľahko sieťkou z jemnej tkaniny tak zvaného organtínu alebo tylu. Z látky sa ušije pytlík. Sáček č. pytlík sa navleče na drôtené kolo, ktoré nastrčíme na vhodnú násadku. Je to veľký sáček, ktorý majú chlapi na lovenie motýľov. Večer, keď muchy sa uvelebia na strope, niekoľkokrát sem a tam po strope prejdeme. Muchy vyplašené unikajú do sáčku a v konci sa hromadia. Keď je lov ukončený, ponoríme koniec sáčku do vrelej vody a mrtvé muchy vysypeme na dvor, kde si na nich drábež pochutná. Dva-tri lavy týždenne zbavia nás obtížnych much úplne.

Prašivinu liečime masťou z koreňa šťavíkového, nesoleného masla a mádu. Šťavíkový koreň sa roztlučie, s mädom a maslom soleným rozetie na masť a tým sa svrabom postíženému miesta natierajú.

Drobné zprávy.

— **Nová dvojtriedna obchodná škola na Morave,** otvorená bude 15. septembra t. r. vo Vyškově.

Za riadnych žiakov prijímajú sa tí, ktorí odbavivší tretiu triedu mešťanskú, alebo strední školy. Žiaci s menším vzdelaním prijatí môžu byť na základe zkúšky prijímací.

Skolné nemajetným žiakom bude snižené, prípadne prominuté. Pro zaopatrení miest absolventum zriaden bude kondičný odbor.

Zápis koná sa od 8. do 15. septembra.

Prihlášky písomné po dobu prázdnin prijíma spoločenstvo obchodní vo Vyškově

— **Pätikostolský biskup Samuel Hetey** dňa 1. septembra zomrel v Karlových-Varoch, kde proti žalúdkovej chorobe pomoc hľadal. Bol 58 rokov starý, telo jeho prevezú do Pätikostolov, kde aj pochovaný bude.

— **Zomrel na srdcovú porážku,** práve keď sa pri železničnej stanici prechádzal, Štefan Török učiteľ štátnej školy v Skalici. Nebohy 35 rokov účinkoval v Skalici, jeden z tých učiteľov, ktorí ešte pred 20. rokmi diatky naše v jejich materskej reči vyučovali v našej obecnej škole.

— **Slovenská vzdelávajúca Beseda, vo Viedni** vydržiava v sobotu, dňa 19. septembra 1903, v Delnickom dome (Arbeiterheim) vo Veľkej dvorane, X., Laxenburgerstrasse 8, svoju 1. „Zakladajúcu slávnosť“. Slávnostná reč drží súdru. V. Lojdl. Concert: obľúbenej Delnickej Capely J. Mörth. Spev, obstaráva spevokol „Besedy“ pod vedením sbormajstra J. Lahody. „Humoristické Prednášky, Zartová Pošta a Bazár“. Po polnoci volná zábava. Začiatok Concertu o 8. hod. večer. Vstupné: v predprodaji 60 hal., u Pokladny 80 hl.

Výborné dielo. V Turčianskom Sv. Martine nákladom kníhkupecko-nakladateľského spolku vyšlo z pera S. J. Zacheja v preklade slovenskom utešené dielo Ivana Vazova „Pod jarmom“ román zo života bulharského v podvečer oslobodenia. Vazov je najvýnikavejší bulharský spisovateľ, ktorého práce preložené sú do všetkých moderných rečí, tak že meno jeho je celému svetu vzdelanému známo. Čítanie diela tohoto je pre nás Slovákov obzvlášť zaujímavé. Nad nešťastím úbo-hého, pod jarmom divého turka stonajúceho kmenu bulharského opravdivú útrpnosť cítime. Autor, ktorý sám prebojoval tuhý a krvavý boj za slobodu Bulharska živými farbami líči smutný stav, biedu a oduševnenosť svojich bratov. Očítým svedkom bol biedy, krivdy a otročenia ľudu svojého, chlieb vyhnanstva so slzami pojedal a preto je si v stave pre seba i pre junácky národ bulharský získať našu sympatiu. Koho dejiny bulharska zaujmajú nech píše na kníhkupecko-nakladateľský spolok v Turč. Sv. Martine a objedná si za 3 kor. 50 hal. román „Pod jarmom“.

— **Z Dolnej Krupej** sdelujú nám try chýry, že mládež popri práci poľnej, cvičila sa i v divadle a 15, 16, 20. augusta predstavila nám „Marišu“. Dobre hrali všetci, zvlášte však vyznačili sa Bartoš (Štefan Stríž), Bartošova (Bohumická Maria) svojou neústupnosťou, Vavro (Štefan Schwänzner), Mariša (Horváth Ottilia) a v bitke i Peter (Viktor Jesenský) odvahou svojou, Zachar Andrej zase, že sa vedel zvíť do všelijakých úloh.

Pekne to bude, keď už tá mládež v *Kat. Kruhu* našom bude hrávať, lebo nechýba mnoho i k tomu. Mládež je zato, i my si to žiadame a pán farár nám to vymôže a povedú to s novým pánom kaplánom.

A tretí chýr je, že budú sa u nás v novembri odbavovať missie sv., čomu sa všetci veľmi tešíme.

S radosťou Vás všetkých pozdravuje a praje vám podobných radostí.

Kukátko.

V.

Na čo človek vo dne myslí, o tom sa mu obyčajne sníva. No, niekedy predstavy vo snách sú také, na ktoré človek v živote ani nemyslí. Na pr. koľkokrát sa mi snívalo, že mám plné vrecká peňazí a keď som sa zobudil so ziaľom presvedčil som sa, že tam veru nie je nič, kdes' nepoložil, tam nehľadá a s neba dukáty nepadajú, ale pracuj usilovne a vtedy nestaneš sa vo sne boháčom, ale v skutočnosti.

Deň chýli sa ku sklonku. Husté mračná zahalujú oblohu, vlna za vlnou valí sa vzduchom a očuť z dialky hromový rachot. Klukatý blesk, boží to posel, prerážal čierne more mraku akoby hovoril: „Pokor sa človeče Bohu všemohúcemu!“ A veru tu každý tvor svoju ničotu poznáva a ne-jedon si pobožne vzdychne. I ja po vykonanej po-božnosti uľahnul som si a hneď na to chutno za-spal. Mal som vám podivný sen. Stál som pred bránou nebeskou, klopal na ňu a sv. Peter mi hneď otvoril.

„No, hľadte že! si to ty kukátkar, aký dobrý vietor ťa sem zafúkal, čo žiadaš?“

„Dobrý sv. Petre! u teba sú kľúče kráľovstva nebeského a ty o všetkom máš známosť, či by si nebol tak láskavý a ukázal mi, ako to vyziera v nebi, v pekle a v očisti?“

Hneď bol ochotný a ukázal mi najprv nebe. Oko nevidelo, nebo nepočulo a ani do srdca ľud-

ského nevstúpilo, čo Boh pripravil tým, ktorí ho milujú. Krása nebies ani myslieť ani opísať sa nedá. Tam zanechá fantázia človeka, lebo všetok opis jeho za nič nestojí. Predstavte si zlatý, naj-vzácnějšími drahokami celý sa skvejúci palác, v ktorom pokoj, radosť, blaženosť sídli, nesčíslné množstvo anjelov a anjeličkov, ktorí milými očkami na vás hľadia, ďalej svätých a vyvolených božích, sväté panenky, ktoré rodičov svojich nikdy nesekyrovaly, aby im kúpili šaty dľa módy, klo-búky stonásobnej formy, ktoré nikdy neplakaly, keď ich rodičia nechceli pustiť na bál a tanec. Sv. Mládencov, ktorí nikdy s harmonikou a chrap-tavým spevom svojím nočný odpočinok statočným ľuďom nerušili; otcovi a matke peniaze potajomky nekradli a do krčmi nezanášali, cigare nefajčili, alkohol neslopali, otcovi a matke na spôsob sn-rovcov neodmlúvali a negrobianili, pánom učite-ľom a predstaveným na protivu sa nestaviali. Tam v nebi videl som sv. sedliakov, ktorí sa nikdy nepravotili, susedovi neodorávali, nepánštili sa, ale ostali pri svojich gačkách a halene. Videl som sv. pánov, ktorí nikdy negrobianili, ale s ľuďom lásky-plne zachádzali, kde-tu ho poučili, radu mu s ochotnosťou dali, tým, ktorí pre dobro ľudu pracujú do panslávov nenadávali. Slovom videl som tam *vzory kresťanskej dokonalosti*. A čo hovoriť o sv. ženách a starenkách? Ani jedna z tých, ktoré som tam videl nebola klebetná a nemala jazyk z ha-dích očáskov, ale každá držala jazyk za zubami a len vtedy slovo preriekla, keď sa jej dakto na niečo pýtal a to v krátkosti bez dlhých rečí a okolkovania.

„Ako sa ti tú líbi?“ pýtal sa sv. Peter,

„Ni veky bych tu ostal.“

„Hja, synku, musíš počkať a zaslúžiť si nebe. Tie šelmovské kúsky musíš zanechať a potom nesmieš fajčiť a piť skalické.“

„Ani pod mierou?“

„Keď máš slabý žalúdok, môžeš, ale ako vi-dím tebe nič nechýba.“

„Budem sa chrániť a prosím ťa ponížene uká-ž mi očistec!“

„Predovšetkým musíme si natiahnuť kaľapúdy na nohy, lebo cesta je ostrým kamením vylodená.“

Ach, bola to cesta obťažná, ešte i veľu ma mráz prechádzal, keď si na to pomyslí. Pri vchode plno trnia a bodlácia a hadov nesčíslný počet. Keď som tam vstúpil prijal ma anjel s uplaka-nými očami a viedol ma týmto údolím slz a zár-mtuku, na všetkých tvárach žiarila nádej, že už čím skor uzrú tvár otea nebeského, prosili úpen-live, aby sme sa za nich modlili. Tam som sa sišiel s dvoma známimi: jeden stál ako socha s mramoru vytesaná, mal oči vypúlené, brucho vypučené ani hektolitrový súdok a nos celkom svetlý.

„Čo tento tu vykonal?“ pýtam sa sv. Petra.

„Hrešil na sv. otea, že má toľké miliony ročného dôchodku a ja — hovoril — nemám ani na päť litrov vína denne; že vraj aká to spravodlivosť. Poučil som ho, že môj námestaňik na zemi, nie pre seba má tie miliony, ale pre cirkev, pre opravu chrámu sv. Petra, k zaokrýtiu útrat mis-ionárskych, k podporovaniu chudobných vdov a sirotek a vôbec k napomáhaniu všetkého, čo je spoločnosti ľudskej dobré a osožné. On ostal zá-ťvrdlivý a preto ho tam postavil za pokutu, ako učiteľ žiaka v škole.“

„A tento tu, čo učil?“ ukazujem na dru-hého mne známeho.

„Má hubu nemastnú, zvlášť keď dostane do hlavy, kričí: Ľljen-ó! Preto som rozkázal, aby mu ju zapchali spongiou a keď sa nepolepší tak mu ju celkom zašijeme ševčovskou dratvou.“

Potom sme šli do pekla. Je to miesto več-ných múk. Horí to tam ustavične a ešte porád prikládajú. Chlapy a ženy sú tam čierne ani ko-minár. Brady a fúzy má každý opálené. Čert bez prestania sa točí a behá, ako mobile perpetuum. Zuby má každý veľké, aby mohol dobre skrýpať a na chrbáte nosí každý corpus delicti na ktorom stojí napísané, kto je, čo je a prečo tam prišiel.

Rozdelené je celé peklo na viac tried v 1) triede cítil hrozny zápach cibule a cesnaku; v 2) triede nemravných ľudí; v 3) triede nesvedomí-tých kupecov, predavačov, lichvárov a pečienkárov; vo 4) triede pisateľov a rozširovateľov beznábožen-ských a nemravných spisov.

„Vidíš, kukátkaru, keď budeš sprostosti písať, dostaneš sa do štvrtej triedy medzi pisateľov a žurnalistov.“ Povie sv. Peter.

„To radšej ani pero nechytím do ruky“ od-povedal som a v tom sa prebudím.

Je to len sen, ale mnoho pravdivosti je v ňom obsaženo.

Kostolné sviece,
pravé voskové, polvoskové,
stearinové hladké i krášené,
stĺpky, sviečky obetné a
stromkové,
sviečky stearinové a parafínové tabulové,
vozové lampášové,
všetky druhy voskového zbožia,
tiež perník struhací,
a jemný zákuskový,
doporučuje najodbornejší závod kontinentu, firmy.

V. Zbořil a syn

první moravská továrna na voskové
zbožie a perník.

v **Bystřici** pod Hostýnem (Morava.)

Založeno r. 1858.

Odborné vysvedčenie z L'ublanc, Maria Cell, MI
Boleslavi, Pariže Dojenu Côte d' Or, Litomerice
Prahy atd.-

Ve prospěch Ústřední Matice školské.

Humpolecké súkna

a lodny. Dámske lodny.

Módne látky oblekové, látky na svrchníky a have-
lody, z čistej ovčej vlny v ľavných cenách odporu-
čuje:

KAREL KOČIAN,
súkenický a prvý zasielateľský obchod
v **Humpolci.** 19

Vzorky k nahliadnutiu zasielajú sa franco.

Škrydlicou krytý dom i s podzemkom,

veľmi spôsobný a dobre zariadený pre hos-
podárov je následkom odcestovania na predaj.

v **Búr. Sv. Juri.**

Príležitostne predá sa dom osobytne.

Bližšie dozvedieť sa v redakcii tohoto časopisu.

Mydlo „Palacký“

je najlepši český vý-
robek.

Práca ľahká
účinnok prekvapujúci!

Prádo biele ako sníh!

Ján Vilímek,

továreň na mydla v **LIPNÍKU,**
nad Bečvou. (Morava)

Kávu

Žiadajte v potravných spolkoch a u
kresť. obchodníkov.

len od známej kresť. firmy

B. ROSENKRANC
V PRAHE.

priamy dovoz zo zámorských krajov naj-
lepších a jemnohutných druhov.

Zastupuje: **A. Burian Brno.**

36 Vinterhollerovo nám. 19.

Učňovská místa.

Za veľmi výhodných podmienok prijmou se
v Čechách učňové ze Slovenska na zámeč-
níctví, kniharství, truhlárství, mlynárství,
pekarství, soustružníctví, výroba doutní-
ckých špicí, holí, atd.

Bližší zdelí **V. Malýpetr v Praze II.**
č. p. 974.

Kto chce mať

Novú Domovú Pokladnicu

nech sa čo najskôr prihlási lebo za-
čneme ju rozposielat 15. septembra.

„Potravný Spolok“ v SKALICI

Páni hospodári!!!

Prihlasujte sa na

umelé hnojivá

na oziminy

lebo čas je tu!

Jediná dielna na Morave pre výrobu huslí!

Josef Lidl, Brno, (Morava)
Zelý trh č. 11.
(ve vlastním dome)
Továrna výroba hudobných
nástrojov.
Prisázný znalec c. k. zemského súdu.
Cenník na požiadanie zdarma.
Vývoz do všetkých dielov sveta.

Práve vyšiel:

Nitriansky politický trestný proces

spracoval

Dr. **Julius Markovič.**

K dostaniu u

Jozefa Teslíka ve Skalici.

Slavným Patronátom a všetkým cirkvám

uctive odporúčam svoju dielňu

ku stavbe nových

ORGANOV

ktoré zhotovujem vo všetkých rozmeroch a sú-
stavách jako: kuželové, rohové, Mechanicko-
pneumatické, alebo obyčajne zášubkové sys-
témy. Organy mnou stavané vyznačujú sa zvlášte
plnozvučným a ľúbezným hlasom. Prijímam opravy
všetkých starších organov. Za solídnu a
dokonalú prácu ručím.

Ceny najľavnejšie.

Ján Drábek a Synovia.

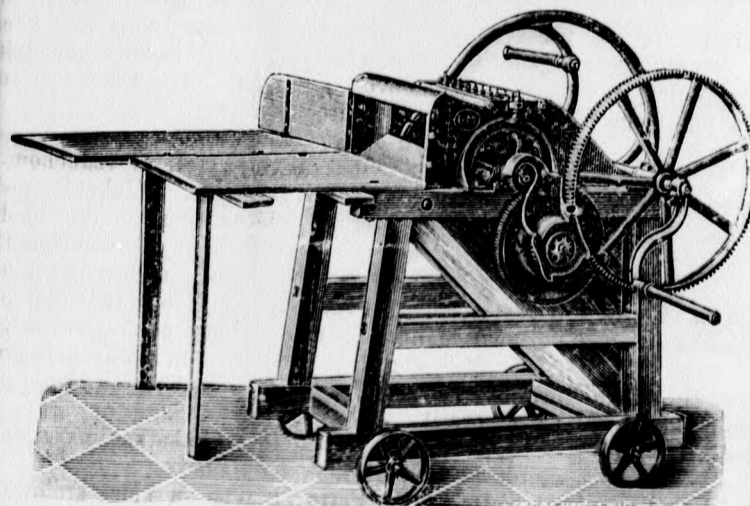
organári.

v **Búr. sv. Mikuláši.**

Vysvedčenia sú k nahliadnutiu.

M á m
pre náš
ľud tr-
vanlivo
zlacené a strieborne na-
hrobné kríže železné!
znadpisom!
dodávam
za veľmi
ľavné
ceny na
každé
miesto
Cintori-
na. Staré
kríže sa za ľav-
né ceny obnovujú.
v **Uh. Skalici,**
RUDOLF DETONY
Jezovítska ulica číslo 394.

PÁNI HOSPODÁRI!

MICHAL TRESKOŇ, fabrikant hospodárskych strojov V **BYTČI (Nagy Bittse.)**

Netreba vám viacej hospodárske
stroje z cudziny alebo od firm nám
nepriateľských drahsie kupovať, lebo
moje výrobky dosiahly značnej doko-
nalosti. Odporúčam svoje najnovšie:

Mláfačky
s oceľovými guľčekomými ložiskami,
ktoré idú o polovicu ľahšie,
než ktorekoľvek iné

Žentúre dlanajnovších modellov.
Zlepšené rajtáre. Výborné seč-
kovice amerického a angli-
ckého systému. Triery. Struhadlá
na burgiňu. Šrotovníky na zrno.
Stroje na sťah. Pluhy a brány.
Stroje na rezanie kapusty. Mačka-
dlá na syr, borievky a hlinu. Zele-
zné mangle na prádo, decimálne
váhy a stroje na lámání stromovej
kôry pre garbiarov.

Cenníky zaslem na žiadost zdar-
ma a franco.